

TRƯỜNG CHU VĂN AN

Trường Chu Văn An là một trong những trường Trung Học đầu tiên của nước Việt Nam, được thành lập ngày 9 tháng 12 năm 1908 dưới thời Toàn Quyền Đông Dương Antony Klobukowski với tên Tây là Lycée du Protectorat.

Trường Lycée du Protectorat xây dựng trên đất Làng Bưởi của Thụy Chương bên Hồ Tây, nên người ta cũng thường gọi là Trường Bưởi. Thụy Chương sau đổi lại là Thụy Khuê vì kỵ húy Chương vua Thiệu Trị. Đến ngày 12 tháng 6 năm 1945, Khâm Sứ Phan Kế Toại đổi tên Trường Lycée du Protectorat thành Trường Quốc Lập Trung Học Hiệu Chu Văn An. Từ ngày thành lập cho đến 30 tháng 4 năm 1975, trường đã bao phen chia đàn, rẽ ghé.

Khi thì đi vòng vòng ở Hà Nội. Khi thì chạy xuống Ninh Bình, chạy vào Thanh Hóa.

Và sau Hiệp Định Genève 1954, đa phần thầy và trò lại cuốn gói vào Nam ăn nhờ ở tạm nơi Trường Trung Học Pétrus Ký vài năm.

Đến năm 1961 mới có trường Trung Học Công Lập Chu Văn An mà học.

Trường nằm ngay ngã Tư Minh Mạng, Triệu Đà ,Ngô Quyền, Hồng Bàng và trước mặt là Nhà Thờ và Công Viên Văn Lang.

Sau cái ngày gọi là Giải Phóng, trường bị Việt Cộng chiếm đoạt và đặt nhiều tên nghe dài lê thê điếc cái lỗ tai mà nhìn âm âm u u ngứa cả hai con mắt: Trường Huân Nghệ Phổ Thông Lao Động, Trung Tâm Giáo Dục Thường Xuyên. Dĩ nhiên, tôi chỉ nói về trường cũ của mình hồi đó là Trường Chu Văn An, không dính dáng gì đến ba cái Trường Huân Nghệ hay Trung Tâm Giáo Dục hoặc Trường Trung Học Phổ Thông Chu Văn An, Hà Nội ngoài Bắc Xã Hội Chủ Nghĩa gì ráo. Vùng Sài Gòn-Gia Định hồi đó có những trường công lớn, nổi tiếng như Gia Long, Trưng Vương, Lê Văn Duyệt, Pétrus Ký, Chu Văn An, Nguyễn Trãi, Hồ Ngọc Cẩn, Võ Trường Toản... Và tôi thì rất hãnh diện đã là học sinh Trường Trung Học Công Lập Chu Văn An. Về quê ở Phan Thiết, tôi thường cao ngạo, tự hào, huênh hoang với bè bạn mà khoe mình là “Dân Chu Văn An”, là “Dân Trường Bưởi” một cách say sưa, buồn cười, lố bịch. Ở ngoài, nghe đến tên Trường Chu Văn An, người ta là những học sinh ai cũng nể, cũng kiêng, cũng dè cho nên, mình cứ lên nước, mình cứ “làm le”. Nói cho cùng, có buồn cười, có lố bịch, có lên nước, có làm le đi nữa cũng chẳng sao. Bởi vì, có ai cấp sách đến trường ở Miền Nam Việt Nam lúc bấy giờ mà lại không biết đến tên tuổi của ngôi trường nổi danh, nổi tiếng này khắp Nước Việt Nam Cộng Hòa, để gì mà vào. Có khác gì, ông bạn Nguyễn Sĩ Chiêu được vào học Trường Pétrus Ký ở Sài Gòn về Phan Thiết của tôi còn “nở hơn tạc đạn”. Tôi người Phan Thiết có tán dóc cách mấy cũng không bằng một góc ông Chiêu Bắc Kỳ này. Ông mà “đĩa” vô, “đĩa” ra đổ trời mà chịu nổi. Cách đây hơn một tháng, tôi có nói với ông bạn Đại Úy Nguyễn Chí Viễn, cựu Sinh Viên Sĩ Quan Khóa II Học Viện Cảnh Sát Quốc Gia rằng: “ *Các ông đã là Chu Văn An mà thêm góc Bắc Kỳ nữa thì đổ trời mà cãi lại*”. Thật vậy, tôi nhớ không chính xác là tháng mấy của năm 1966, các ông bạn của tôi Trường Chu Văn An thi “Tài Bùng Biện” ở phía sau căn nhà lầu đằng trước bằng tiếng Việt, tiếng Pháp và tiếng Anh. Các ông toàn người Bắc, không một móng Nam, Trung gì ráo. Các ông ăn to, nói lớn, rành mạch, dõng dạc, đường bệ...hùng biện một cách rất “hùng biện” thua ai đâu.

NGUYỄN THỪA BÌNH